

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 18. mart 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 18. marta 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO S POVJERLJIVIM DODATKOM A

**ODLUKA PO ZAHTJEVU I OBJAŠNJENJU TUŽILAŠTVA U VEZI S
ODLUKOM PO PETOM ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA NA OSNOVU PRAVILA
92BIS (SREBRENICA)**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Odbrana:

g. Radovan Karadžić

Imenovani branilac

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu i objašnjenju tužilaštva u vezi s Odlukom po Petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (Srebrenica)", podnesenom 18. februara 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku s tim u vezi.

I. Kontekst i argumenti

1. Tužilaštvo je 29. maja 2009. podnijelo "Peti zahtjev tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis*: svjedoci u vezi sa Srebrenicom" (dalje u tekstu: Peti zahtjev na osnovu pravila 92*bis*), u kojem na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) traži prihvatanje transkripata ranijih iskaza i/ili izjava svjedoka, kojih je konačan broj 66, kao i brojnih propratnih dokaznih predmeta koji su u vezi s tim svjedočenjima u pismenom obliku.¹

2. Dana 21. decembra 2009., Vijeće je donijelo "Odluku po Petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto iskaza *viva voce* na osnovu pravila 92*bis*: svjedoci u vezi sa Srebrenicom" (dalje u tekstu: Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*), u kojoj je djelimično odobrilo Peti zahtjev na osnovu pravila 92*bis* i uvrstilo u dokaze ranije iskaze i/ili izjave 53 svjedoka, kao i više propratnih dokaznih predmeta. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, Vijeće je takođe od tužilaštva zatražilo da potvrdi svoje namjere u pogledu statusa tri propratna dokazna predmeta i, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje više propratnih dokaznih predmeta, uglavnom uz obrazloženje da ih Vijeće nije moglo pregledati.

3. U Zahtjevu, tužilaštvo potvrđuje status pomenuta tri propratna dokazna predmeta. Tužilaštvo, osim toga, obavještava Vijeće da je riješilo probleme u vezi s drugim propratnim dokaznim predmetima i ponovo podnosi zahtjev za njihovo uvrštavanje u spis.

¹ V. takođe Podnesak tužioca u vezi s povlačenjem devet svjedoka obuhvaćenih petim tužiočevim zahtjevom na osnovu pravila 92*bis* i jednog svjedoka iz sedmog tužiočevog zahtjeva na osnovu pravila 92*bis*, 24. jul 2009., kojim tužilaštvo povlači devet svjedoka iz svog originalnog zahtjeva.

4. Optuženi nije dostavio odgovor na Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

5. Pretresno vijeće je 15. oktobra 2009. donijelo "Odluku po Trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci za grad Sarajevo)" (dalje u tekstu: Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*), u kojem je iznijelo odredbe primjenjive na zahtjeve na osnovu pravila 92*bis*. Vijeće ovdje neće ponovo razmatrati mjerodavno pravo, već upućuje na relevantne paragrafe Odluke po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*.² Međutim, Vijeće napominje da, prema praksi Međunarodnog suda, mogu biti prihvaćeni oni propratni dokazni predmeti koji su neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja nekog svjedoka.³

III. Diskusija

6. Tužilaštvo ponovno traži prihvatanje transkripta ranijeg iskaza svjedoka Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić*, kao i 28 propratnih dokaznih predmeta. Vijeće će prvo razmotriti prihvatljivost ranijeg iskaza Cvijetina Ristanovića i propratnih dokaznih predmeta koji su podneseni da bi se uvrstili u dokaze u vezi s tim iskazom, nakon čega će razmotriti prihvatljivost preostalih propratnih dokaznih predmeta koji su ponuđeni na usvajanje u vezi sa svjedočenjima u pismenom obliku više drugih svjedoka, čija svjedočenja su prihvaćena u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*.

B. Svjedočenja u pismenom obliku i propratni dokazni predmeti u vezi sa Cvijetinom Ristanovićem

7. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, Vijeće je napomenulo da je tužilaštvo podnijelo iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Popović i drugi* da se uvrsti u spis kao svjedočenje tog svjedoka u pismenom obliku, a njegov iskaz u predmetu

² Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 4-11.

³ Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 4-11.

Blagojević i Jokić kao propratni dokazni predmet.⁴ Transkript njegovog ranijeg iskaza nije unesen u elektronski sistem za vođenje suđenja (dalje u tekstu: *e-court*), tako da Vijeće nije moglo da pregleda njegov iskaz u predmetu *Blagojević i Jokić*. Osim toga, u njegovom iskazu u predmetu *Popović i drugi* ne govori se o većini drugih propratnih dokaznih predmeta koji su podneseni u vezi sa Cvijetinom Ristanovićem. Pretresno vijeće je, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje iskaza u predmetu *Blagojević i Jokić*, kao i propratne dokazne predmete o kojima svjedok nije govorio u svom iskazu u predmetu *Popović i drugi*, odnosno, propratne dokazne predmete koji su na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojevima 02158, 02159, 02160, 03809, 03287, 03177, 03180, 03285 i 03286, i od tužilaštva zatražilo da objasni treba li iskaz u predmetu *Blagojević i Jokić* ocijeniti kao svjedočenje u pismenom obliku ili kao propratni dokazni predmet.⁵

8. U Zahtjevu, tužilaštvo objašnjava da iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić*, koje je na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03285, treba ocijeniti kao njegovo svjedočenje u pismenom obliku i obavještava Vijeće da je unijelo relevantne propratne dokazne predmete u *e-court*.⁶ Vijeće će sada utvrditi jesu li iskaz svjedoka i propratni dokazni predmeti prihvatljivi na osnovu pravila 92bis Pravilnika.

9. Cvijetin Ristanović je bio pripadnik Inžinjerijske čete Zvorničke brigade u periodu od sredine 1992. godine do početka 1996. godine. U periodu od 14. do 17. jula 1995., Cvijetinu Ristanoviću je naređeno da iskopa više masovnih grobnica na jednoj livadi u blizini Orahovca i na Vojnoj ekonomiji Branjevo. Dok je bio na livadi, čuo je kamione kako stižu, povike i rafalnu paljbu, nakon čega je vidio leševe u civilnoj odjeći s povezima preko očiju. Osim toga, bio je očevidac pogubljenja muškaraca.

10. Vijeće smatra da je iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* relevantan za ovaj predmet jer se odnosi na optužbe protiv optuženog za genocid (tačka 2 Optužnice), progone (tačka 3 Optužnice), istrebljivanje i ubistvo (tačke 4, 5 i 6 Optužnice). Osim toga, Vijeće se uvjerilo u dokaznu vrijednost tog iskaza.

⁴ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 51.

⁵ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 51.

⁶ Zahtjev, par. 10. Vijeće napominje da tužilaštvo u Zahtjevu govori samo o sedam od devet propratnih dokaznih predmeta čije prihvaćanje je odbijeno, bez prejudiciranja, u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis. Vijeće neće analizirati dva dokaza o kojima se ne govori u Zahtjevu, odnosno propratne dokaze pod brojevima 02159 i 03285 sa spiska po pravilu 65ter.

11. U vezi s prihvatljivošću iskaza Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* na osnovu pravila 92bis(A), Vijeće se uvjerilo da je riječ o svjedočenju o bazi zločina, odnosno da se odnosi na uticaj zločina na žrtve. Nadalje, taj iskaz se ne odnosi na djela i ponašanje optuženog za koje se on tereti u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica). Konkretno, iskaz se ne odnosi na djela i ponašanje optuženog, kao ni na djela ili ponašanje optuženog na osnovu kojeg se dokazuje da je optuženi učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP), za što ga tereti Optužnica, ili da je sa osobom koja je stvarno počinila zločine za koje ga tereti Optužnica dijelio traženu namjeru za te zločine.

12. U vezi s kumulativnim karakterom iskaza Cvijetina Ristanovića, Vijeće napominje da je on djelimično kumulativan u odnosu na, na primjer, svjedočenja svjedoka KDZ039, Damjana Lazarevića, Mevludina Orića i Dražena Erdemovića, koji su takođe predmet Zahtjeva na osnovu pravila 92bis, jer se Zahtjev odnosi na kopanje masovnih grobnica i pogubljenje muškaraca kod Orahovca i na Vojnoj ekonomiji Branjevo.

13. Vijeće je takođe razmotrilo da li postoje faktori protiv odbijanja zahtjeva za prihvatanje tog iskaza. S tim u vezi, Vijeće konkretno napominje da Cvijetin Ristanović kaže da je Dragan Jokić, načelnik inžinjerije Zvorničke brigade, bio taj koji mu je prvi naredio da ode u Orahovac. Dragan Jokić se ne pominje izričito u Optužnici, ali može se smatrati jednim od učesnika UZP-a opisanog u paragrafima od 12 do 22 Optužnice. Međutim, Vijeće se uvjerilo da ništa u iskazu Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* ne sugerise da je optuženi s Draganom Jokićem dijelio namjeru da se počine djela koja je svjedok opisao. Osim toga, u svjedočenju se ne kaže da je optuženi učestvovao u navedenom UZP-u. Nema drugih faktora protiv uvrštavanja transkripta ranijeg iskaza u spis na osnovu pravila 92bis.

14. Pri ocjeni da li bi bilo primjereno pozvati Cvijetina Ristanovića radi unakrsnog ispitivanja, Vijeće je, konkretno, razmotrilo: (i) da li je svjedočenje kumulativno, (ii) da li se odnosi na bazu zločina, (iii) da li se odnosi na neko "aktuelno i značajno pitanje oko kojeg se spore strane u postupku"; i (iv) da li se u njemu opisuju djela i ponašanje osobe čija se djela i ponašanje stavljaju na teret optuženom kao odgovornoj osobi, kao i to u kojoj mjeri su djela i ponašanje te osobe bliski optuženom. Uzevši u obzir te faktore,

Vijeće se uvjerilo da Cvijetin Ristanović ne mora pristupiti Sudu radi unakrsnog ispitivanja. Vijeće ponavlja zaključak koji je iznijelo gore u tekstu da se iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* odnosi na bazu zločina. Nadalje, Vijeće smatra da se njegovo svjedočenje ne odnosi na neko aktuelno i značajno pitanje o kojem se spore strane u postupku i da se u njemu ne opisuju djela i ponašanje osobe čija se djela i ponašanje stavljaju na teret optuženom kao odgovornoj osobi. Naposljetku, Vijeće napominje da je ovaj svjedok unakrsno ispitan tokom svjedočenja u predmetu *Blagojević i Jokić*. Vijeće će stoga na osnovu pravila 92bis prihvatiti iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* (broj 03285 na spisku na osnovu pravila 65ter).

15. Vijeće će sada ocijeniti prihvatljivost propratnih dokaznih predmeta koje je tužilaštvo podnijelo u vezi sa svjedočenjem Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić*.

16. Dokument na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03177 je slika rovokopača, koja je tokom svjedočenja pokazana svjedoku, a on je potvrdio da stroj na slici slični onom koji je odvezao u Orahovac. Dokument na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03180 je slika utovarivača, pokazana svjedoku, koji je potvrdio da taj rovokopač slični onom što ga je vidio na Vojnoj ekonomiji Branjevo. Dokument na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03286 je dopis šefa Odjeljenja za simultano prevođenje Međunarodnog suda, kojem je priložena stranica s prikazom devet građevinskih vozila. Kada mu je tokom svjedočenja pokazana ta stranica s vozilima, Cvijetin Ristanović je potvrdio koji od njih je rovokopač, odnosno skip. Dokument na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03287 sadrži dva crteža koje je načinio svjedok. On je u svjedočenju objasnio što ti crteži prikazuju, konkretno, da su to putevi kojima je išao do livade i do Vojne ekonomije Branjevo, mjesta na kojima je kopao grobnice i na kojima je vidio tijela. Naposljetku, dokument na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03809 je pregled angažovanja ljudstva Inženjerske čete Zvorničke brigade za juli 1995. godine. Taj dokument je pokazan Cvijetinu Ristanoviću, koji je potvrdio da je njegovo ime na tom spisku i da se iz njega vidi da je početkom jula 1995. razmješten u Nišice.

17. Vijeće se uvjerilo da su propratni dokazni predmeti, koji su na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojevima 03177, 03180, 03287 i 0389, neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja Cvijetina Ristanovića, zbog čega će ih prihvatiti. U vezi s dokumentom na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 03286, Vijeće napominje da taj dopis, premda nije predan svjedoku, pomaže u tumačenju rukom pisanih bilješki na drugoj stranici na kojoj su prikazana vozila, zbog čega će biti prihvaćene obje stranice tog propratnog dokaznog predmeta.

18. Što se tiče dokumenta na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 02158, knjige dnevnih zapovijesti Zvorničke brigade, Vijeće napominje da verzija na engleskom sadrži 72 stranice, a verzija na BHS-u 194. Cvijetin Ristanović je prokomentarisao samo bilješke u vezi sa 15. i 16. julom 1995., odnosno stranice s ERN-brojevima 00846762 i 00846763. Vijeće se uvjerilo da su te dvije stranice neodvojivi i nezamjenjivi dio iskaza ovog svjedoka i prihvatit će samo te dvije stranice. S obzirom na to, tužilaštvo će te dvije stranice morati unijeti u *e-court* kao zaseban dokument.

19. U vezi s propratnim dokaznim predmetom koji je na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 02160, putnim radnim listom vozila, Vijeće napominje da verzija na engleskom, po svemu sudeći, ne odgovara verziji na BHS-u. Osim toga, dok je svjedok davao iskaz, tužilaštvo je pomenulo da se u tom dokaznom predmetu pominje mercedes, engleski prijevod u sistemu *e-court* se po svemu sudeći odnosi na Passat, a čini se da se ni u verziji na BHS-u ne pominje mercedes. Nadalje, od svjedoka se tražilo da prokomentariše informacije na drugoj stranici dokumenta, koja po svemu sudeći nije druga stranica tog dokumenta ni na engleskom ni na BHS-u. Vijeće se stoga nije uvjerilo da je dokument sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 02160 neodvojivi i nezamjenjivi dio iskaza Cvijetina Ristanovića i odbija zahtjev za njegovo prihvatanje.

B. Drugi propratni dokazni predmeti

20. Odlukom po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je dokaze sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojevima 02381 i 14110 uvrstilo u spis privremeno pod pečatom. Tužilaštvo u Zahtjevu potvrđuje da propratni dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 02381 treba uvrstiti u spis pod pečatom, ali da bi propratni dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 14110 trebao da

bude javan. Vijeće će stoga izdati potrebne naloge u vezi sa statusom ta dva propratna dokazna predmeta.

21. U vezi s propratnim dokaznim predmetom sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 02590, premda je prihvatilo taj propratni dokazni predmet u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je napomenulo da verzija na engleskom ima dvije stranice, dok verzija na BHS-u ima 43 stranice, i naložilo tužilaštvu da u *e-court* unese relevantne stranice verzije na BHS-u. Tužilaštvo u Zahtjevu obavještava Vijeće da je postupilo u skladu s tim nalogom.⁷ Međutim, premda tužilaštvo u fusnoti 4 Zahtjeva po svemu sudeći navodi relevantne stranice tog dokumenta koji ima 43 stranice, verzija na BHS-u u sistemu *e-court* sadrži 43 stranice. S obzirom na to, Vijeće će naložiti tužilaštvu da u *e-court* unese dvije relevantne stranice verzije na BHS-u koja ima 43 stranice, a koje odgovaraju verziji na engleskom jeziku.

22. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 01894 u vezi sa svjedočenjem Zlatana Čelanovića, zato što svjedok nije govorio o tom dokaznom predmetu u svom prethodnom iskazu.⁸ Tužilaštvo tvrdi da je Zlatan Čelanović zapravo govorio o dokaznom predmetu sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 15255, koji je tužilaštvo unijelo u *e-court*, i čije prihvatanje sada traži. Dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 15255 je dokument koji sadrži bilješke s ispitivanja. Pregledavši svjedočenje Zlatana Čelanovića, Vijeće se uvjerilo da je svjedok potvrdio da te bilješke pokazuju da je razgovarao s osobom koja se u tom dokumentu navodi po imenu, kao i da je taj dokument neodvojivi i nezamjenjivi dio iskaza svjedoka. Vijeće će ga stoga uvrstiti u spis.

23. U vezi s dokumentom sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 02156, dokumentacijom o vozilima koja sadrži 606 stranice, tužilaštvu je naloženo da navede koje stranice su predočene Mitru Lazareviću tokom njegovog ranijeg iskaza i da te stranice unese u *e-court*.⁹ U povjerljivom Dodatku A Zahtjevu, tužilaštvo je identifikovalo stranice predočene svjedoku. Nakon što je pregledalo svjedočenje Mitra

⁷ Zahtjev, par. 3.

⁸ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

⁹ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 60.

Lazarevića, Vijeće napominje da su stranice koje je tužilaštvo priložilo u povjerljivom Dodatku A pogrešne, kao i reference na stranice transkripta. Međutim, Vijeće je pronašlo tačne stranice i uvjerilo se da su one neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja Mitra Lazarevića. Vijeće će stoga prihvatiti te stranice, kao što je navedeno u povjerljivom Dodatku A ovoj Odluci. Nadalje, Vijeće od tužilaštva ponovno traži da zasebno unese te stranice.

24. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje propratnog dokaznog predmeta u vezi sa svjedokom Draženom Erdemovićem zato što je tužilaštvo, po svemu sudeći, navelo pogrešan redni broj tog dokumenta na spisku na osnovu pravila 65ter.¹⁰ Tužilaštvo je sada navelo pravi redni broj te fotografije izrađene prema video-snimci na spisku na osnovu pravila 65ter.¹¹ Vijeće je pregledalo relevantni dio prethodnog iskaza Dražena Erdemovića i uvjerilo se da je fotografija izrađena prema video-snimci sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 03129 neodvojivi i nezamjenjivi dio tog iskaza, zbog čega će je uvrstiti u spis.

25. U vezi sa fotografijama izrađenim prema video-snimci sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojevima 03148 i 03149, tužilaštvo u Zahtjevu kaže da je u *e-court* unijelo bolje verzije fotografija izrađenih prema video-snimci i da ponavlja zahtjev za njihovo prihvatanje.¹² Vijeće je pregledalo raniji iskaz svjedoka KDZ425 i uvjerilo se da su obje fotografije izrađene prema video-snimci pokazane svjedoku i da ih je on prokomentarisao. S obzirom na to, Vijeće smatra da su ta dva propratna dokazna predmeta neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja svjedoka i uvrstiće ih u spis.

26. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje dvaju dokumenta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojevima 03340 i 35009, "paketa" presretnutih razgovora, odnosno knjige s rukom pisanim presretnutim razgovorima, zato što za njih nema prijevoda na engleski.¹³ Tužilaštvo u Zahtjevu tvrdi da su ti dokumenti uvedeni tokom prethodnog iskaza svjedoka KDZ508 u predmetu *Popović i drugi* "kao primjeri evidencije koje su vodili

¹⁰ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 60.

¹¹ Zahtjev, par. 6.

¹² Zahtjev, par. 4.

¹³ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

operativci za prisluškivanje i njihovih metoda rada", kao i to da se od svjedoka nije tražilo da komentariše sadržaj tih dokumenata. Oni su uvršteni u spis u predmetu *Popović i drugi* bez prijevoda.¹⁴ Tužilaštvo traži da se ti dokumenti prihvate "po istoj osnovi i za iste potrebe kao i kada su bez prijevoda uvršteni u spis u predmetu *Popović i drugi*".¹⁵

27. Vijeće je pregledalo prethodni iskaz svjedoka KDZ508. Premda dokument sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 03340 ima 34 stranice, svjedoku su tokom unakrsnog ispitivanja predočene samo stranice 1, 3 i 10-14. Isto tako, dokument sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 35009 ima 57 stranica, ali svjedoku KDZ508 je tokom unakrsnog ispitivanja pokazana samo naslovna stranica. Vijeće se uvjerilo da su te stranice neodvojivi i nezamjenjivi dio prethodnog iskaza svjedoka KDZ508, što nije slučaj s preostalim stranicama tih dvaju dokumenata. Vijeće će stoga prihvatiti stranice 1 (ERN-brojevi 0320-5314 i 0320-5315), 3 (ERN-brojevi 0320-5316 i 0320-5317) i 10-14 (ERN-brojevi 0320-5323 do 5327) dokumenta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 03340, kao i prvu stranicu dokumenta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 35009.

28. Predloženi propratni dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 04171 je crtež koji je načinio svjedok Milenko Tomić tokom razgovora s tužilaštvom. Vijeće je pregledalo njegov raniji iskaz u kojem on objašnjava što prikazuju pojedini dijelovi tog crteža. Vijeće se uvjerilo da taj propratni dokazni predmet neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja svjedoka, zbog čega će ih uvrstiti u spis.

29. Vijeće je odbilo zahtjev za prihvatanje dokumenta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 04172, spiska vojnih obaveznika, bez prejudiciranja, zato što verzija na engleskom ne odgovara verziji na BHS-u.¹⁶ Tužilaštvo u Zahtjevu obavještava Vijeće da je unijelo ispravnu verziju na BHS-u i traži da se taj dokument uvrsti u spis.¹⁷ Taj spisak vojnih obaveznika pokazan je svjedoku KDZ524 tokom njegovog prethodnog iskaza u predmetu *Popović i drugi* i on je prokomentarisao više aspekata tog dokumenta. Vijeće se

¹⁴ Zahtjev, par. 15.

¹⁵ Zahtjev, par. 15.

¹⁶ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

¹⁷ Zahtjev, par. 16.

uvjerilo da je taj dokument neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja svjedoka KDZ524, zbog čega će ga uvrstiti u spis.

30. Vijeće je ranije, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 04761 zato što nije bio unesen u *e-court*.¹⁸ Tužilaštvo u Zahtjevu navodi da je taj dokument sada unesen i traži da bude uvršten u spis.¹⁹ Vijeće napominje da je riječ o izjavi svjedoka Zorana Petrovića Piroćanca tokom razgovora s tužilaštvom, koja ima 263 stranice. Vijeće je pregledalo prethodni iskaz svjedoka u predmetu *Popović i drugi*. Tužilaštvo je tokom glavnog ispitivanja svjedoka u više navrata govorilo o tom razgovoru, ali, uz dvije iznimke, nije svjedoku predočilo tekst tog razgovora.²⁰ Što se dviju iznimki tiče, tužilaštvo je pročitalo relevantne dijelove da bi oni ušli u transkript.²¹ Tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka, odbrana je govorila o više izjava Zorana Petrovića-Piroćanca tokom tog razgovora, ali ih je sažela ili pročitala da bi ušle u transkript, a svjedoku je pružena prilika da ih prokomentariše.²² Osim toga, odbrana je svjedoka suočila s tumačenjem jedne njegove izjave date tokom razgovora na stranici 15 verzije na engleskom jeziku (što odgovara stranici 16 verzije na BHS-u). Vijeće smatra da je ta stranica razgovora neodvojivi i nezamjenjivi dio prethodnog iskaza Zorana Petrovića-Piroćanca, što nije slučaj s drugim dijelovima tog razgovora, kao i da iskaz Zorana Petrovića-Piroćanca neće postati nerazumljiv i izgubiti na dokaznoj vrijednosti ako taj razgovor ne bude uvršten u spis. Vijeće će stoga prihvatiti samo stranu 15 razgovora koja je na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 04761.

31. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je, bez prejudiciranja, takođe odbilo zahtjev za prihvatanje propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 14076 zato što to, po svemu sudeći, nije dokazni predmet o kojem se govorilo tokom iskaza svjedoka KDZ285.²³ Tužilaštvo u Zahtjevu navodi da je

¹⁸ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

¹⁹ Zahtjev, par. 17.

²⁰ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Pretres, T. 18755, 18793, 18797, 18801, 18808 (5. decembar 2007.).

²¹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Pretres, T. 18772, 18829 (5. decembar 2007.).

²² *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Pretres, T. 1847, 18848, 18852, 18855, 18860, 18864 (6. decembar 2007.).

²³ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

unijelo ispravnu verziju propratnog dokaznog predmeta.²⁴ Propratni dokazni predmet, putni radni list vozila, predöčen je svjedoku KDZ285 tokom njegovog prethodnog iskaza u predmetu *Popović i drugi*, i svjedok je dao opširne odgovore na niz pitanja o informacijama sadržanim u tom dokumentu. Vijeće se uvjerilo da je taj propratni dokazni predmet neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja svjedoka KDZ524, zbog čega će ga uvrstiti u spis.

32. Što se tiče propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 03199, foto-albuma koji se sastoji od više stranica, Vijeće je u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za njegovo prihvatanje jer nije moglo utvrditi koje fotografije u tom foto-albumu odgovaraju svjedočenjima raznih svjedoka i naložilo tužilaštvu da tačno navede o kojim je fotografijama koji svjedok govorio i da ih pojedinačno unese u sistem *e-court*.²⁵ Tužilaštvo je u Zahtjevu navelo stranice foto-albuma koje su pokazane svjedocima KDZ070, KDZ107, Miletu Janjiću, Damjanu Lazareviću i Zlatanu Čelanoviću i izjavilo da je te stranice pojedinačno unijelo u *e-court*. Vijeće napominje da je pod brojem 03199 na spisku na osnovu pravila 65ter još uvijek cijeli foto-album, a da tužilaštvo nije navelo alternativne brojeve. Nadalje, Vijeće je pregledalo relevantne dijelove ranijih iskaza tih svjedoka i pritom naišlo na brojne poteškoće. Na primjer, nejasno je da li je fotografija na stranici 7 dokumenta pod brojem 03199 fotografija pokazana svjedoku tokom relevantnog dijela prethodnog iskaza Mileta Janjića u predmetu *Popović i drugi*. Što se tiče sljedećeg svjedoka koji se navodi u Zahtjevu, svjedoka KDZ070, prvo upućivanje na stranicu u vezi s njegovim iskazom u predmetu *Popović i drugi* je, po svemu sudeći, pogrešno, a fotografija koja je predöčena svjedoku na sljedećoj stranici na koju se upućuje ne odgovara stranicama 20 ili 22 foto-albuma, kao što to tvrdi tužilaštvo.²⁶ Vijeće će, stoga, odbiti zahtjev tužilaštva za prihvatanje tih fotografija.

33. Vijeće je ranije, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev za prihvatanje propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 31050 zato što on nije

²⁴ Zahtjev, par. 18.

²⁵ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65-66.

²⁶ Zbog tih poteškoća i činjenice da stranice foto-albuma nisu pojedinačno unijete u *e-court*, Vijeće smatra da nema potrebe da izvrši kompletnu analizu relevantnih dijelova iskaza svjedoka KDZ107, Damjana Lazarevića i Zlatana Čelanovića.

bio unesen u *e-court*.²⁷ Tužilaštvo u Zahtjevu navodi da je taj dokument sada unesen i traži da bude uvršten u spis.²⁸ Međutim, propratni dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 31050, po svemu sudeći, još uvijek nije unesen u *e-court*. Budući da ga ne može pregledati, Vijeće odbija zahtjev za prihvatanje tog dokumenta.²⁹

34. Zadnji niz propratnih dokaznih predmeta čije prihvatanja tužilaštvo ponovno traži sastoji se od video-snimki. Budući da tužilaštvo Vijeću nije bilo dostavilo kopije tih video-snimki, Vijeće ih nije moglo pregledati, zbog čega je, bez prejudiciranja, odbilo zahtjev tužilaštva za njihovo prihvatanje.³⁰ Tužilaštvo je Vijeću sada dostavilo te video-snimke, a Vijeće ih je pregledalo zajedno s relevantnim svjedočenjem svjedoka u pismenom obliku.

35. Video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40093 prikazuje jedinicu Škorpioni u Bosni i Hercegovini u periodu između aprila i jula 1995. U svojoj izjavi iz februara 2005., svjedok Duško Kosanović detaljno opisuje brojne dijelove te video-snimke i Vijeće se uvjerilo da je ona neodvojivi i nezamjenjivi dio njegovog svjedočenja. Vijeće napominje da je tužilaštvo zatražilo prihvatanje te snimke i u vezi sa svjedokom Slobodanom Stojkovićem, kao i da se više dijelova te video-snimke takođe opisuju u svjedočenju tog svjedoka u pismenom obliku. Međutim, Vijeće će, da bi se izbjeglo ponavljanje, prihvatiti taj propratni dokazni predmet samo jednom, u vezi sa Duškom Kosanovićem.

36. Video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40096 pokazana je Zoranu Petroviću-Piroćancu tokom njegovog iskaza u predmetu *Popović i drugi*, nakon čega je od svjedoka zatraženo da objasni zašto u toj video-snimci nema određenog video-materijala. Vijeće se uvjerilo da je ta video-snimka neodvojivi i nezamjenjivi dio iskaza Zorana Petrovića Piroćanca, zbog čega će je uvrstiti u spis.

37. Video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 45236 podnesena je u vezi sa Slobodanom Stojkovićem, koji opisuje šta ta video-snimka prikazuje u svojoj pismenoj izjavi i u prethodnom iskazu pred Okružnim sudom u Beogradu. Vijeće se

²⁷ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

²⁸ Zahtjev, par. 17.

²⁹ Tužilaštvo potvrđuje tvrdnju tužilaštva da je dio tog dokumenta već uvršten u spis i da mu je dodijeljen broj dokaznog predmeta P00140. V. Zahtjev, fusnota 27.

³⁰ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 65.

uvjerilo da je ta video-snimka neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja tog svjedoka, zbog čega će je uvrstiti u spis.

38. Video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40010 traje četiri sata i dijelovi te video-snimke pokazani su sljedećim svjedocima tokom njihovog prethodnog iskaza u predmetu *Popović i drugi*: KDZ117, KDZ229, KDZ284, KDZ329, KDZ425, Mevludinu Oriću, Vincentiusu Egbersu i Zoranu Petroviću-Piroćancu. Ni u Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis ni u Zahtjevu tužilaštvo ne navodi dijelove video-snimke koji su u vezi sa pojedinim svjedocima. Zapravo, čini se da tužilaštvo traži da se u vezi sa svakim od tih svjedoka prihvati cijela video-snimka. Međutim, Vijeće smatra da se samo oni dijelovi koji su pokazani pojedinom svjedoku mogu smatrati neodvojivim i nezamjenjivim dijelom iskaza svjedoka i, s obzirom na to da ne može tačno utvrditi koji dijelovi su u vezi sa iskazom pojedinih svjedoka, kao ni približnu dužinu svakog od tih segmenata, odbiće taj zahtjev.

39. Isto tako, video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40012 traje približno 55 minuta. Tužilaštvo podnosi tu video-snimku u vezi sa iskazom svjedoka Vicentiusa Egbersa u predmetu *Popović i drugi*, kojem je tokom glavnog ispitivanja postavljeno pitanje da li prepoznaje osobu na video-snimku. Međutim, trenutak u kojem se ta konkretna osoba pojavljuje na snimci nije precizirana u transkriptu iskaza. S obzirom na to, nije moguće utvrditi koji dio video-snimke je neodvojivi i nezamjenjivi dio iskaza Vicentiusa Egbersa. Osim toga, ta video-snimka se u opštem smislu pominje nekoliko puta tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka. S obzirom na to, Vijeće odbija zahtjev tužilašva za prihvatanje video-snimke.

40. Video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40027 podnesena je u vezi sa Zoranom Petrovićem-Piroćancem i traje četiri sata i šest minuta.³¹ Dijelovi te video-snimke pokazani su svjedoku tokom njegovog iskaza u predmetu *Popović i drugi*. U nekim slučajevima tužilaštvo je navelo konkretan segment video-snimke koji je predočilo svjedoku, dok je u drugim slučajevima uopšteno govorilo o nekom prizoru na video-snimci. Osim toga, u prvom slučaju se čini da upućivanja na dijelove video-snimke nisu potpuno tačna, zbog čega prilikom pregleda Vijeće nije utvrdilo podudarnost između

³¹ Vijeće napominje da za video-snimku nema prijevoda na engleski.

iskaza svjedoka i dijela video-snimke. Na primjer, Zoranu Petroviću-Piroćancu je tokom njegovog iskaza, na strani T. 18791, pokazan dio video-snimke od 21.00 do 22.57.05 na brojaču minuta, nakon čega su mu postavljena pitanja o ljudima koji su prikazani kako se predaju iz šume. U verziji video-snimke dostavljene Vijeću, ta sekvenca prikazuje unutrašnjost kuće i razgovor s dvoje ljudi na balkonu. Vijeće smatra da se samo oni dijelovi koji su pokazani svjedoku mogu smatrati neodvojivim i nezamjenjivim dijelom iskaza Zorana Petrovića-Piroćanca i ne može utvrditi koji dijelovi video-snimka zadovoljavaju taj kriterij. Vijeće će stoga odbiti zahtjev tužilaštva za prihvatanje te video-snimke.

41. Tužilaštvo navodi da je video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40206, koja traje približno sat i 50 minuta, pokazana Vicentiusu Egbersu tokom njegovog iskaza u predmetu *Popović i drugi*. Prema riječima tužilaštva, broj dokaznog predmeta te video-snimke je P02045. Vijeće napominje da je Vicentiusu Egbersu pokazan dio video-snimke pod brojem P02045, "počevši od 13:20", premda je nejasno kada ta sekvenca završava. Svjedoku je postavljeno pitanje da li se u toj sekvenci vide prizori koje je vidio u Srebrenici 11. jula 1995. godine i on je dao potvrđan odgovor.

42. Međutim, kada je Vijeće pregledalo snimku koja je trebala biti ta video-snimka od tog mjesta, vidjelo je više pripadnika vojske kako sjede za stolom, piju i pričaju. Osim toga, tužilaštvo je u svom Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis video-snimku opisalo kao "video-snimku proslave VRS-a u restoranu 'Jela' u julu 1995. godine". S obzirom na to, čini se da nije riječ o video-snimci koja je pokazana Vicentiusu Egbersu tokom njegovog iskaza u predmetu *Popović i drugi*. Nadalje, Vijeće ne može utvrditi tačan dio koji je pokazan svjedoku. Iz svih tih razloga, Vijeće odbija zahtjev tužilaštva za prihvatanje te video-snimke.

43. Zoranu Petroviću-Piroćancu je tokom njegovog iskaza u predmetu *Popović i drugi* pokazano i više dijelova video-snimke sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40207,³² koja traje sat i dva minuta. Tokom glavnog ispitivanja, Zoran Petrović-Piroćanac je potvrdio da je on snimio sav video-materijal od kojeg se sastoji video-

³² Vijeće napominje da je ova video-snimka u sistemu *e-court* ima naslov "vrlo kvalitetna kopija filmskog materijala svjedoka KDZ386 u vidu 8-milimetarske video trake".

snimka, kao i da je kopiju tog materijala dao tužilaštvu. On je takođe objasnio kako je od tog video-materijala napravljen dokumentarac, dijelovi kojeg su takođe pokazani Pretresnom vijeću u predmetu *Popović i drugi*, i stavio je dijelove koji su mu pokazani u kontekst. Budući da je svjedok autor video-snimka, u svom iskazu je uglavnom govorio o njegovoj autentičnosti i opisivao određene prizore i događaje koji se vide na snimku. Vijeće se u tom smislu uvjerilo da bi se dokazna vrijednost svjedočenja Zorana Petrovića-Piroćanca smanjila kada ne bi bila prihvaćena video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40207. Međutim, Vijeće ističe da se čini da dijelovi koji su pokazani svjedoku s vremenskim okvirima navedenim u sklopu njegovog iskaza ne odgovaraju video-materijalu u istim vremenskim okvirima na kopiji te video-snimke koja je dostavljena Vijeću.³³ Nadalje, ni ovom slučaju nije jasna dužina svake od sekvenci pokazanih svjedoku. Stoga, video-snimka sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 40207 može se smatrati neodvojivim i nezamjenjivim dijelom iskaza tog svjedoka samo zbog njegove potvrde njene autentičnosti i samo iz toga razloga će je Vijeće prihvatiti.

C. Dodatno pitanje

44. U Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, Vijeće je prihvatilo dio svjedočenja Slobodana Stojkovića u pismenom obliku. Međutim, to nije jasno iz dispozitiva Odluke. Prema tome, Vijeće radi jasnoće potvrđuje da je uvrstilo u spis prethodni iskaz Slobodana Stojkovića na Okružnom sudu u Beogradu 15. juna 2005. i, s obzirom da nema potrebne deklaracije prema pravilu 92bis(B), privremeno je prihvatilo izjavu svjedoka koju je Slobodan Stojković dao tužilaštvu 4. decembra 2005.³⁴

³³ Vijeće, kao primjer, napominje da je tužilaštvo reklo da prvi dio počinje kada je na brojaču 8.58 minuta, nakon čega je svjedoku postavilo pitanje o prikazanoj čahuri granate. Vijeće napominje da se na video-snimci koja je Vijeću dostavljena čahura granate prvi put vidi kada je na brojaču između 8.52 i 8.56 minuta. Tužilaštvo je utvrdilo da drugi dio počinje kada je na brojaču 10.15 minuta. Međutim, video-materijal u tom dijelu video-snimke, kao i još neko vrijeme nakon toga, ne odgovara opisu koji je svjedok dao. Tužilaštvo je potom Zoranu Petroviću-Piroćancu predočilo treći dio, koji počinje kada je na brojaču 24.10 minuta. Prema transkriptu njegovog iskaza, na tom dijelu se vidi sanduk s vojnim obrocima. Međutim, video-materijal na kojem je sanduk s vojnim obrocima počinje kada je na brojaču 24.18 minuta.

³⁴ Odluka, par. 46, 47.

IV. Dispozitiv

45. Shodno tome, Pretresno vijeće na osnovu pravila 54, 89 i 92*bis* Pravilnika, ovim **DJELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev i:

(a) **NALAŽE** sljedeće:

- i. Prpratni dokazni predmet koji je na spisku na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 02381 prihvata se pod pečatom a prpratni dokazni predmet sa spiska na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 14110 prihvata se kao javni dokument;
- ii. Raniji iskaz Cvijetina Ristanovića u predmetu *Blagojević i Jokić* (dalje u tekstu: broj 03285 na spisku na osnovu pravila 65*ter*) uvrštava se u spis, pri čemu se ne traži da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja;
- iii. Prpratni dokazni predmeti koji su na spisku na osnovu pravila 65*ter* pod brojevima 03129, 03148, 03149, 03177, 03180, 03286, 03287, 03809, 04171, 04172, 14076, 15255, 40093, 40096, 40207 i 45236 uvrštavaju se u spis;
- iv. Strane označene ERN-brojevima 00846762 i 00846763 prpratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 02158 uvrštavaju se u spis;
- v. Prihvataju se stranice prpratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 02156, koje su navedene u povjerljivom Dodatku A Odluci;
- vi. Prihvataju se sljedeće stranice prpratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 03340: stranica 1 (ERN-brojevi 0320-5314 i 0320-5315), stranica 3 (ERN-brojevi 0320-5316 i 0320-5317) i stranice 10-14 (ERN-brojevi 0320-5323 do 0320-5327);
- vii. Prihvata se stranica 1 dokumenta koji je na spisku na osnovu pravila 65*ter* pod brojem 35009;

- viii. Prihvata se stranica 15 dokumenta koji je na spisku na osnovu pravila 65ter pod brojem 04761;
- ix. Tužilaštvo će unijeti dvije relevantne stranice propratnog dokaznog predmeta sa spiska na osnovu pravila 65ter pod brojem 02590, koje odgovaraju stranicama verzije tog dokaznog predmeta na engleskom, a koji je već prihvaćen, i obavijestice Vijeće da je to učinilo;
- b) **TRAŽI** od Sekretarijata da dokaznim predmetima koji su uvršteni u spis dodijeli brojeve dokaznih predmeta; i
- c) **ODBIJA** Zahtjev u svakom drugom pogledu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je engleski tekst.

/potpisano/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 18. marta 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]